

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemati, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti t- vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 25.

V Ljubljani, v soboto 31. januarija 1891.

Letnik XI.

VOLILCI!

Iznenada nas je zadela vest, da je državni zbor s cesarskim patentom z dné 23. januarija 1891 razpuščen. Pripravljati se nam je na nove volitve in lotiti se dela precej, ker že dné 3. marca vrše se volitve v kmetskih občinah, dné 5. marca v mestih in trgih in dné 7. marca v velikem posestvu.

V Ljubljani bivajoči narodni poslanci so se sešli in so poprijeli inicijativo, da spravijo volilno gibanje v tok. Širši volilni odbor, sestavljen iz poslancev in zaupnih mož iz vseh volilnih okrajev, sešel se bode pozneje ter bode postavil in volilcem nasvetoval kandidate, potem, ko izve mnenje iz volilnih okrajev. Izdali so se pozivi na veliko število zaupnih mož, da se izrečejo o kandidatu za svoj volilni okraj. Pisati pa se ni moglo vsem, in zato se vabi tem potom vsak veljaven narodnjak, da svoje in svojih volilcev mnenje naznani načelniku pripravljalnega volilnega odbora Ivanu Murniku v Ljubljani.

Volilci! Stojimo na pragu negotove bodočnosti. Skozi dve volilni dōbi stali so naši poslanci v državnem zboru v taki parlamentarni zvezi, da jim je bilo privoljevati v silna bremena državljanov za uravnanje državnih financ in utrjenje državne moči in varnosti. Od njihovega požrtvovanja bilo je pričakovati tudi za naš narod primernih koristi, a da niso uspehi njihovega truda in žrtvam primerni, zakrivile so poglavitno neugodne okoliščine. Navdaja nas še vedno prepričanje, da se nam izpolnijo obljube prestolnih govorov iz let 1879 in 1885. Če se pa položaj spremeni, nalaga ta eventualnost poslancem silno težavno dolžnost, brez ozirav dvigati svoj glas proti sovražnim nakanam naših političnih nasprotnikov in z vsemi duševnimi močmi in z jekleno voljo postaviti se v bran, da se nam ne odtegnejo s tolikim trudom dosežene skromne pridobitve.

Vkljub temu, da so nam v ustavi zagotovljene dragocene pravice, vkljub temu, da že tako dolgo zahtevamo vresničenje teh pravic ustavnim potom, nam vendar naša narodna individualnost še ni zavarovana. Sklepi na shodu slovenskih poslancev dné 2. oktobra 1890 v Ljubljani so naš program za bližnjo bodočnost. Mi zahtevamo neprikrajšano enakopravnost slovenskega jezika v uradih vsake vrste, — mi zahtevamo slovenska srednja in obrtna učilišča, — mi zahtevamo ljudsko šolo z izključno maternim jezikom na verski podlagi in zahtevamo v ta namen take uravnave, katere to omogočijo in zagotovijo, zahtevamo pa tudi odstranjenje vsakih tem smotrom nasprotujočih bodisi državnih, bodisi privatnih uravnjav. Te pravice nam izhajajo iz člena 19. temeljnih zakonov in ta naš paladium čuvati bode slovenskim poslancem z vso skrbnostjo in vsemi sredstvi. S tem programom stopimo na volišče in našim poslancem stoječim na tem stališči izvojevati bode pogoje našemu narodnemu obstanku in zavarovati jih pred lokavostjo sovražnikov. Ta težavna naloga pripade našim poslancem. Čem viši je cilj, čem težavnejša naloga, tem večih zmožnosti za tevatitve poslanca.

Poslanec bodi iskren in v narodni borbi utrjen rodoljub, — znane naj mu bodo potrebe naroda, — on bodi pošten in jeklen značaj, katerega ne odvedejo osobne koristi s pravega pota, diči naj ga dar zgovornosti in bodi nezavisen na vse strani, da ga ne opovirajo kakoršni koli oziri v njegovem delovanju. Od poslancev, kateri združujejo v svoji osebi ta svojstva, smemo pričakovati uspešnega delovanja in smemo jim mirno prepuščati vodstvo slovenske politike. — Potihne naj v tem važnem trenutku domači prepir in stopimo združeni na volišče, da ne izvabimo skupnega nasprotnika iz njegove reserve.

V državnem zboru razsoja se usoda naroda v njegovi celoti, marsikaj, kar nas razdvaja doma, za državni zbor nima pomena.

Pod praporom: „Vse za vero, dom, cesarja!“, pod katerim se je mali naš narod dvignil iz političnega spanja, povzdignil se bode višje in si privojeval ter zagotovil svoj obstanek in napredek.

Od bivših poslancev so izjavili gospodje: dr. Ferjančič, kanonik Klun, Viljem Pfeifer, dr. Poklukar in profesor Šuklje, da prevzemo vnovič poslanstvo, če volilci temu pritrde.

V Ljubljani, 30. januarija 1891.

Za pripravljalni volilni odbor:

Ivan Murnik, načelnik in dež. odb.

Ivan Hribar, deželni poslanec.

Luka Svetec, deželni poslanec.

Dr. K. vit. Bleiweis, dež. poslanec.

Anton Klein, deželni poslanec.

Feliks Stegnar, deželni poslanec.

Oton Detela, deželni odbornik.

Dr. Fran Papež, deželni poslanec.

Dr. Ivan Tavčar, deželni poslanec.

Peter Grasselli, župan in dež. posl.

Fran Povše, deželni poslanec.

Dr. Jos. Vošnjak, deželni odbornik.

Ignacij Žitnik, deželni poslanec.

LISTEK.

Nedeljske misli.

XVI.

Gospod vrednik! Najnovejše političke in morda tudi politične dogodbe so rešile baš v najstari uri nas slovenske listkarje že napovedanega „ofra“ za listkarske drobtinice; kajti odslej bodemo zajemali zopet z veliko žlico po nakopičenih političkih pikantnostih pred seboj in zabavali bodemo ž njimi sebe in tudi svoje delavniške in nedeljske bralce.

Vsaj pa tudi nismo imeli, če se spominjamo prav, v dolgočasni zimski dōbi še nikdar prijetnejše „exoffo“-zabave, kakoršna nas pričakuje baš letos ob priliki novih volitev za državni zbor, ker je poslal g. ministerski predsednik kar čez noč vsem našim državnim poslancem pred dosluženo šestletno dōbo „višnjeve“ pôle.

O te višnjeve pôle so zadele kakor grom — in sicer med snegom in ledom, — naše „aktivne“

in „pasivne“ politike, ali po domače rečeno, take politike, ki se tresejo za desetaške dijete, in take, ki bi radi poskusili, kako se živi z lepim naslovom in primernim drobižem v veselja polnem prestolnem mestu.

Zaradi tega je naravno, da se bode oživel letos nenadoma naš ustavljeni promet in da bodo gazili kmalu politički agentje po davno zapuščenih strminah in zametih za volitvenimi dijagnozami ter poročali potem svojim „višjim“, kakovi vetrovi pišejo njim nasproti.

In zopet se bodo vrstile političke svatbe, praznile se bodo butelje, penil morda celó šampanjec, in stiskale nežne in žuljave desnice, — saj take veselice se ponavljajo navadno le vsakih šest let, in v taki dolgi dōbi se utrudijo že navadno volilci — v svojem upapolnem optimizmu in sladkih nadab, ter postanejo zopet krotki in ponižni.

A najprijetneje je pri volitvenih zborih in kandidatskih govorih, ko se ne polagajo navadno računati o minolem šestletnem delovanju, temveč se pogrne

plašč na minolost ter povzdigne glas na boljšo bodočnost in lepše nade in upe, ki priti morajo vsaj — do konca zopetne šestletne borbe, in ako ne tedaj, — pa pozneje.

In mi Slovenci imamo takih upov in nād polne žepe in polne arhive. — Zaradi tega bodemo zidali zopet dalje na njihovi podlagi lepšo bodočnost svojo in volili bodemo morda nove poslance na starih in zastarelih premisah.

Pri vsem nenadnem veselju, ki se nam je rodilo čez noč, nas zanima najbolje skrivnost, da visí baje nad nekaterimi našimi državnozbornimi kandidati — nekaj negotovega in nekako na niti bodoči mandat, in da bodo delali upapolni konkurentje brez dvoma „vihar“, da pretrgajo osodepolne niti, akoravno jih v šestletni dōbi najhujši vihar in protest volilcev pretrgati ne more.

Dalje je zanimivo, da bajè nameravajo tekmovali za državnozbornske mandate sami — mladi gospodje, ki se vadijo doslej že „a conto“ na ljubljani-

Državnozbornske volitve.

Približuje se čas, ko boste povabljeni, da volite svoje zastopnike v državni zbor. Gotovo je to jedna najvažnejših pravic, katero imate kot avstrijski državljani in davkoplačevalci. Od dobrih volitev zavisen je Vaš duševni in telesni blagor v veliki meri. Poslanci, katere boste volili, odločevali bodo o davkih, katere plačujete, odločevali bodo pa tudi o naših narodnih zadevah. Zato je pa neizmerno velike važnosti, kake možé si izberete. Nikakor ne smete lahkomišelnost oddati svojega glasú, temveč morate dobro premisliti, če je dotičnik, katerega boste volili, tudi zares vreden zaupanja vašega, če ima vse lastnosti, katere so potrebne pravemu narodnemu zastopniku. Posvetujte se o tem s kom drugim, če sami ne morete stvari do dobrega preudariti.

Naš narod je katolišk, zato tudi njegovi zastopniki morajo biti katoliški možjé, in to ne le po imenu, temveč tudi po svojem mišljenju. Biti morajo možjé, ki se na merodajnem mestu ne bodo sramovali priznati pravega katoliškega mišljenja. Na to morate posebno letos gledati, kajti šolsko vprašanje še vedno čaka ugodne rešitve. Še vedno veljajo šolski zakoni, katere je bila sklenila židovsko-liberalna večina.

Izvoljeni pa morajo biti tudi odločni narodnjaki in ne kaki veterinjaki, ki obračajo plašč po vetru, ki se danes bahajo s svojo odločnostjo, jutri pa zopet laskajo narodnim nasprotnikom. Izvoliti pa morate možjé, kateri bodo resno hoteli kaj doseči za narod, ne pa možjé, ki bi samo vlado napadali v zbornici in z lepimi govori skušali si pridobiti popularnost. Vedeti morate, da govori v parlamentu daleč nemajo tolikega pomena, nego ga jim mnogo pripisujejo. Navadno se vse že poprej dogovori v klubih in tudi najboljši govor potem nikogar ne prepriča.

Da pa mi Slovenci kaj dosežemo, moramo si pridobiti zaveznikov, kajti naših zastopnikov je premalo, da bi mogli kaj doseči brez pomoči drugih strank, zato pa moramo v državni zbor odposlati take možjé, ki bodo mogli pridobiti zaveznikov, in sicer takih, ki bodo nam hoteli, pa tudi mogli kaj pomagati.

Zaveznikov si Slovenci moremo iskati le mej desničarji, nemški liberalci bi gotovo nikdar ne podpirali naših teženj. Da pa bomo mogli pridobiti zaveznikov na desnici, morajo naši poslanci biti tistega mišljenja, kakor večina desnice. Biti morajo konservativci v vsakem pogledu. Ako bi mi Slovenci v državni zbor odposlali liberalce, bi ti gotovo mej konservativnimi elementi na desnici ne našli potrebnih zaveznikov. Godilo bi se jim kakor Mladočehom, ki pri nemških konservativcih in pri Poljakih zastoj moledujejo za zvezo.

Pri nas so nekateri jako navdušeni za zvezo z Mladočehi, kateri se odlikujejo s svojo odločnostjo proti vladi in Nemcem. Mi radi priznavamo, da so Mladočehi jako agilna stranka. Dosedanje njih delovanje je pa bilo vendar-le razrušilno, pridobili za Čehe pa dosedaj še niso ničesar. Vseučilišče, uvedenje enakopravnosti pri uradih itd. — vse to so pridobitve Staročehov. Mladočehi so jedino spravo razdrli, katera zasluga je pa še vsekako dvomljive vrednosti. Ako vse dobro preudarimo, moramo priti do preverjenja, da Mladočehi niti resna stranka niso ne. Postavili so se pri vsaki priliki na tako

skem „rotovžu“ parlamentarizma in dvorljivosti — drug drugemu.

Slab „prognostikon“ se kaže v teh političkih manevrih osobito mlajšim konservativnim politikom; kajti Ahasverus II. očita osobito gg. kapelanom v svojih delavniških „drobtinah“, da so že izvrstno rejeni po svojih dohodkih. —

Istina! Ne spodobi se, da kažemo svojemu ubogemu narodu rejena lica in suknje brez zaplate.

Postimo se najprvo ob kruhu in vodi ter oblecimo po vzgledu Ahasverovem raševino na narodno korist, in — domovina je rešena.

Sviftijanec si usoja predlagati pri tej priliki koristno in morda tudi blago idejo:

„Vsak bodoči državnozbornski kandidat se zaveže, da prepusti „a priori“ tri četrtine svojih bodočih dijet „Cirilovi družbi“, in kdor se oglasi s tem pogojem za kandidaturo, je naš mož.“

Poskusimo! Prepričali se bomo, komu se sme očitati „rejenost“ v narodni borbi.

Sviftijanec.

stališče, da je vsak pameten in razsoden človek moral vedeti, da ne bodo ničesar dosegli in da tudi doseči ne morejo. Češko državno pravo vsprejeli so za glavno točko svojega programa. Kaj so pa storili, da bi češko državno pravo tudi dosegli? Ako ne poštujemo govorov v deželnem zboru, prav ničesa. Če se hoteli izvesti tako nalogo, morali bi si poiskati pravih zaveznikov. Namesto tega so se pa sprli z zgodovinskim veleposestvom, katero bi jim bilo pač največ koristilo v tej stvari. Da, s svojimi govori v deželnem zboru, ki se niso prav odlikovali z avstrijskim patriotizmom, zamerili so se na visokih mestih na Dunaji, kjer bodo imeli govoriti važno besedo pri vresničenju češkega prava.

S tako stranko se mi Slovenci pač zavezati ne moremo. Odbili bi s tem od sebe vse druge zaveznike in bili bi z Mladočehi vred osamljeni. Naj volitve za Mladočehi še tako ugodno izpadejo, vendar je nemogoče, da bi v zvezi s Slovenci in še kako drugo večjo frakcijo imeli večino. V zbornici pa odločujejo le večine, manjšina je le redko kdaj v tako ugodnem položaju, da se ná-njo dosti ozirajo. Jasno je torej, da že naš narodni interes zahteva, da na Dunaj odpošljemo le odločno katoliške in narodne možjé in se ne smemo dati preslepiti z nobenimi liberalnimi frazami.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. januarija.

Notranje dežele.

Volitve v državni zbor. Razne stranke po vseh avstrijskih deželah se pripravljajo na vse kriplje, da bi čas, ki je odločen volilni agitaciji, kar najbolje porabili v svojo korist. — Na Dunaji si stopajo že po shodih nasproti židovski liberalci, združeni z demokrati, na nasprotni strani pa antisemitje. Na górnjem Avstrijskem je pričelo katoliško-politično društvo svoje delovanje, in upati je, da v kljub nasprotovanju górnega Avstrijska zopet pošlje večino konservativnih možjé v državni zbor. — V Gradcu sklicujejo nemški liberalci skupni shod nemško-liberalne stranke. Hvalevredno je, da je katoliško-politično in gospodarsko društvo za koroške Slovence tako urno stopilo na volilno bojno polje. Upamo, da se posreči združeni konservativni stranki Slovencev in Nemcev, da izbrišejo grdi madež koroški deželi, ki ni imela dosedaj nobenega konservativnega poslanca v državnem zboru, ter izvolijo vsaj nekaj poslancev pravih načel.

Srednje šole v Zadru. Dne 29. januarija je cesar sprejel italijansko deputacijo iz Dalmacije, ki je izročila v posebni spomenici izražene želje zaderskih Italijanov, da naj se ne pohrvatijo v Zadru srednje šole. — Videti je Italijanom, da napenjajo skrajne sile, da bi si ohranili svoje umetno vzdrževano nadgospodstvo v Dalmaciji; upamo pa, da pravična stvar vrlj Dalmatincev slednjic vendarle doseže svojo zmago.

Novi državni zbor sešel se bode še le meseca aprila, ker mnogo prej ne bodo končane po vseh kronovinah volitve v državni zbor; tako bodo n. pr. v Dalmaciji končane še le 21. marca. In tudi zasedanje v državnem zboru bo le kratko, tako da se bo pravo delovanje novoizvoljenega državnega zbora pričelo še le v jeseni. — Vlada upa, da bo imela v novi zbornici kakih 190 poslancev na svoji strani, in sicer 60 Poljakov in Rusinov, 60 velikoposestnikov, 30 članov Hohenwartove skupine, 16 Coroninijevcev, 8 Italijanov in 16 divjakov. Med 60 velikoposestniki so vsjeti tudi zmernejši udje sedanje državnozbornske levice. Tako računani „Pester Lloyd“, najbrže za kratek čas — predpustom.

Nadvojvoda Franc Ferdinand podá se dne 4. ali 5. februarja na pot v Peterburg. Časniki sploh razlagajo to pot kot ugodno znamenje prijateljskih razmer med avstrijskim in ruskim dvorom, ter izražajo nado, da bode to tudi ugodno vplivalo na medsebojne državne razmere. Nemčiji sevéda to ni po godu; kajti to bi bil vzlasti v narodno-gospodarskem oziru hud udarec za Nemčijo. Vzlasti Bismarckovo glasilo ne more skriti svoje razdraženosti vsled te zadeve. To je pač najboljšje znamenje za Avstrijo. Avstrija in Rusija imata svoje vspreodne koristi na Balkanu in tu si lahko določite svoj delokrog mirnim potom in pri tem ni nobeni državi potreba nemškega mešetarja.

Vnanje države.

Srbija. Kraljica Natalija je pisala to-le pismo zopet sošli se skupščini: „Pripoznavati moram, da sem si pripisovala pravico, zahtevati od zbornice drugačen odlok gledé na mojo spomenico, kakor je oni, ki ga je zbornica sklenila. Močno obžalujem, da sem se goljufala v svojem zaupanju in pravičnosti skupščine. In sicer obžalujem to tembolj, ker se ni potegnil za mojo stvar nijeden ud večine, če tudi so mi to obetali nekateri radikalni poslanci; marveč da se je to prepustilo političkemu nasprotniku radikalne stranke. Ta odnošaj kaže, da je radikalna

stranka — ko se je leta 1888 postavila na mojo stran — imela tedaj v očeh le političke nagibe, ki niso bili prav za prav v nikaki zvezi z mojo zadevo.“

Bolgarija. Med onimi 13 osebami, ki so označene za tuje v Bolgariji živeče nihiliste, je neki tudi jedna ženska. Dotičnih preiskav še ni izvršila bolgarska vlada, a kakor hitro se to zgodi, dala bo odgovor kaj in kako. Kakor je znano, zahtevale so tudi Nemčija, Avstrija, Anglija in Italija po svojih diplomatskih zastopnikih, da mora bolgarska vlada uvesti preiskavo proti nihilistom, bivajočim v Bolgariji.

Rusija. „Graždanin“ piše o prihodnjem potovanju avstrijskega nadvojvode Franca Ferdinanda d'Este na Rusko, ter pravi, da bo s tem Avstrija pokazala svojo naklonjenost in spoštovanje do Rusije. Sicer se kaže, da je evropski mir zavisen od odnošajev med Avstrijo in Rusijo ter da se ne bo kajil evropski mir, dokler bo vzhodno vprašanje zanimalo samo Rusijo in Avstrijo. Ako pa bi se utegnila tretja država mešati v bolgarsko vprašanje, utegnil bi zabučati bojni vihar med imenovanimi državama.

Nemčija. Neki nemški list piše, da je državni kancelar Caprivi izročil cesarju Viljemu spomenico, v kateri mu svetuje, naj se nemška jugozapadna naselbina odstopi kakej drugi državi, ker nima za Nemčijo nikake posebne vrednosti.

Francija. Te dni se je razpravljalo v francoskem ministerskem svétu vprašanje o gledališki igri „Thermidor“. Pretresovalo se je na to in na ono stran, ali naj se ta igra sploh prepové ali ne. Naučni minister Bourgeois, ki ima gledališko cenzuro v rokah, je pripomnil, da je igra „Thermidor“ bral z največjo pozornostjo in pazljivostjo, pa zagotavljal, da ni našel v njej nič proti republiki naperjenega, marveč, da se v igri le Robespierre in tako imenovana strašna vlada obsoja. Na to je sklenil ministerski svét, izročiti stvar ministru Bourgeoisu, naj se posvetuje s Constansom, ministrom notranjih zadev, kaj je storiti z imenovano igro. Bourgeois je šel k Constansu, ki je pozval k posvetovanju policijskega načelnika ter sklenil, prepovedati igro v kljub Bourgeoisovemu poročtvu. V zbornici je ta odlok vzbudil veliko pozornost. Méni se, da bo še zaradi tega navstal razpor med radikali iz zmernimi republikanci, od katerega utegne zaviseti usoda vlade ali vsaj nekaterih ministrov. Radikaleci so sicer zato, da se igra prepové, hočejo pa prijeti Bourgeois, zakaj je bil sprva dovolil, igrati jo. Zmerni pa zahtevajo prostost za gledališče in pisatelje.

Spanija. Volilno gibanje za volitve v državni zbor je jako živahno. Socijalistje so postavili svoje kandidate v Madridu, Barceloni, Valenciji, Kartageni, Kadiksu in Santandru. Na delavskih shodih se je bati nemirov in zato je vlada storila potrebne korake. Ako bi utegnili kje na delavskih shodih navstati nemiri, mirile bodo vojaške posadke. — Pri volitvah v Gállegos-Argananu (Salamanka) so se vršili nemiri. Pri teh izgredih so kmetje, ki so nasprotniki kandidatom vladne stranke, ustrelili tri volilce.

Amerika. Dosedanji uradni poslovodja braziljske vlade pri Vatikanu, vikonte d'Arinos, je od svoje vlade pooblaščen kot izredni zastopnik in minister. Ta okolščina kaže, da hoče braziljska vlada stopiti z Vatikanom v tesnejše razmere. — Čilenske republike položaj je še zmirom jako kritičen. Kakor se poroča iz Lime dne 28. t. m., zasedli so uporniki Pisago, Kokvimbo in La Sereno. Dne 22. januarija so se bili sprijeli uporniki in vladne čete; v tem boji so bili uporniki premagani. Bržkone pa bodo imele čete še mnogo opraviti, predno bodo ukrotile uporne duhove.

Izvirni dopisi.

Z brega Ljublanice, 30. januar. Ljubljansko mesto ima mnogo lepih naprav, ki pričajo o živem verskem čutilu prebivalcev. Posebno šempeterska župnija je polna krasnih zavodov, po katerih se goji vera in razodeva krščanska ljubezen do bližnjega. Ne bomo šteli hiš po Poljanah in okrog Kravje Doline, ki jim je temelj položila duhovenska roka, reči moramo le, da je vse to lepo in veselo ter klicati slavo bogaboječim ustanovnikom.

Toda začel je v tem lepem vrtu ljubljanskega življenja zadnji čas poganjati neprijeten plevel, ki grozi zadušiti drugo našo dragoceno cvetko, namreč narodnost. Ozrimo se le v Kravjo Dolino! Ondi, kjer so se pred nekaj leti še pasle kranjske krave po dolini, pitajo se zdaj slovenski otroci z nemškim želodom. Skoraj neverjetno, pa vendar resnično je, da je šola polna samih slovenskih otrok, ki pouka ne dobivajo v maternem jeziku, in to v ljudski šoli! Na vrat se stopa pravi pedagogiki, a Ljubljana je mirna. Da, še hvalimo se, da smo narodni, ko gremo na roke nemškemu „Schulverein-u“, podpirajoč tako šolo! Tu bi bilo pač treba ne le besednega, ampak tudi dejanjskega odpóra.

(Dalje v prilogi.)

Če v Ljubljani „Schulverein-u“ ni treba ustanovljati nemških šol, zato pa bolj pridno ruje drugodi po naši zemlji. Domžale n. pr. so bile pred nekaj leti še čisto slovenska vas. Naselilo se je v njo nekaj slavninarskih tovarnarjev s Tirolskega in posadilo nekoliko domačinov pod kap. Ženijo se ti Nemci izključno le pri Slovenkah, tako da včasih po trije tako mešane dvojice stojé pred altarjem. Mislil bi tedaj človek, da Domžale ne morejo postati kar brž nemška kolonija. A motil bi se! Čisto nemških otrok res ni v Domžalah, zato bo pa kmalu nekaj tičmišev, rojenih od slovenskih mater in nemških očetov. Za te je treba skrbeti, da se obvarujejo slovenstva. Ne smejo hoditi v slovensko ljudsko šolo, ampak „Schulverein“ jim snuje posebno, nemško. Da bodo lovili v njo čisto slovenske otroke, o tem ni treba praviti, ker imamo že preveč izkušnje drugod. Proti takemu društvu, ki zasaja vedno globokeje svoje krepilje v naše meso, bilo bi tedaj pač treba resnega odpora. Če se po božji postavi sme braniti z vso silo človek, kadar mu gre za življenje, čemu bi se ne smel narod? In kakšen je naš odpor? Edina družba, ki nekoliko miga proti takim krivicam in jezi tok nemčenja po šolah, je družba svetega Cirila in Metoda. Gotovo jo bode podpiral vsakdo, ki se pusti zmerjati s priimkom „domoljub“. Pa ne! Ravno v glavnem mestu Slovenije ni časa, da bi mislili na tako stvar. Največja njena podružnica v zgoraj omenjenem vrtu je popolnoma zapala in nad leto in dan še ni nabrala vinarja v — odpor. Nehajmo! Znabiti nas predrami pomladansko solnce.

Na Dunaju, 29. januarija. Morda Vam, gosp. vrednik, ustrezem, ako Vam sporočam včasih kaj z Dunaja, kar bode, kakor upam, zanimalo „Slovenčeve“ čitatelje. *) Po nemških listih sodeč, smatral bi kdo Dunaj za eminentno nemško mesto. Temu pa ni tako. Dunaj je prestolno mesto avstrijske države, in v njem prebivajo vse razne narodnosti, seveda od nekatere le malo zastopnikov; v njem se stekajo mnoge tuje narodnosti. Res je, da nemški življenjski in nemški jezik prevladuje, vendar prebiva tukaj tudi mnogo Slovanov, osobito Čehov. Večina služkinj in fabriških delavcev, rokodelcev in obrtnikov je češkega rodu, a nahajajo se Čehi tudi v višjih stanovih in med aristokracijo. — Še opazujemo na Dunaju veliko število židov. Z znano svojo predrznostjo in nesramnostjo, pa tudi svojimi prevarami izzvali so ti močno antisemitsko gibanje med dunajskimi prebivalci. A antisemiti so med seboj razcepljeni na več strank, in torej ne dosežejo vselej istega vspeha, kakor bi bilo želeli. Tudi je žalostno, da se v javnem življenju premalo ozirajo na parlamentarno dostojnost, in to uporabijo protivni jim časopisi na škodo in v napade na vso stranko, ki ima mnogo dobre volje.

Sedaj v predpustu kaže se posebno, da je Dunajčan rad vesel. Vsako društvo ali zaveza prireja bale ali koncerte s plesnim venčkom, in o vseh čuje se vedno, da so bili dobro obiskovani. Ples dunajskega mesta, v krasnej dvorani nove mestne hiše, ki je največja in najlepša dvorana na Dunaju, dné 27. t. m. počastil je cesar s svojim pohodom, bilo je navzočih več udov cesarske rodovine, zastopniki raznih tujih držav, vsa aristokracija in bogati meščani dunajski; — bil je to najelegantnejši dunajski ples. Mnogi drugi odlikujejo se s svojo elegantnostjo, mnogi s svojo prosto in prijetno zabavo, da se mnogi tudi zlorabijo v slabe namene — pač nikdo tajil ne bo. — Plesno veselje nad vse prešinja vse Dunajčane.

Ako sem omenil kot jedno lastnost dunajskih prebivalcev njih veselost, omeniti moram še lepo lastnost njih darežljivost. V velikem mestu, kakor je Dunaj, vlada v veliki meri tudi velika revščina. Neizmerno veliko stori se dobrot in v prvi vrsti omeniti se mora srednji stan, ki sam ni preveč z bogastvom obdarovan, ki pa ima četeče sree za svojega brata. V dunajskih gostilnah so večinoma vsi stalni gostje, a tudi mnoge družine iz sosesčine, v nekakih družbah; z malimi mesečnimi prispevki posameznikov nabere se na leto lepa svota, in tako se skoro od vsake take družbe obdaruje za zimski čas večje število revnih otrok z obleko in obuvalijo. Marsikatera teh zavez obdaruje po 50 in več otrok na leto. — Razven tega je mnogo dobrotnih ustanov, ki se morejo jedino le z radovoljnimi prispevki vzdržavati.

*) Vedno nam vstrožete. (Opomb. vred. 7)

Na Dunaju je zelo veliko društev, učenih, zabavnih, podpornih itd. Opozoriti hočem Slovence le na nekatera slovanska društva. „Slovansko pevsko društvo“ goji slovansko petje in je po svojem izbornem zboru na dobrem glasu med dunajskimi Slovani. Ono je zbirališče pevcev vseh slovanskih rodov, šteje tudi večje število Slovencev v svojih vrstah, in želeli je, da bi mu pristopili vsi dunajski Slovenci, bodi-si kot izvršujoči člani, bodi-si kot podporniki. — „Slovanska Beseda“ je zabavno središče odličnejših slovanskih, osobito čeških rodbin. Ono ima svojo čitalnico in prireja mnoge zabave — želeli je, da bi ji pristopili tudi vsi dunajski slovenski dijaki, kajti tu se jim nudi najlepša prilika, da občujejo in se spoznavajo s svojimi slovanskimi brati, in da pridejo v fino izobraženo in dostojno družbo. Potem bi gotovo ne bilo večkrat opravičenih tožb o slovenskem dijaštvu! Tudi slovanski dijaki zvezani so po svojih narodnostih v razna društva. Žalibog, da se tukaj pojavlja slovanski greh, nesloga; med Poljaki in Rusini, Hrvati in Srbi, vendar je tolažljivo to, da je razpor le mej društvi, a medsebojno občevanje njih članov večinoma prav prijateljsko, da se bode torej kmalu zopet poravnala vsa napetost. Čehi imajo svoj „Akademický spolek“, Poljaki „Ognisko“, Rusi „S.č.“, Rusi „Bukovino“, Slovaki „Tatran“, Hrvati „Zvonimir“, Srbi „Zoro“, Slovenci „Slovenijo“. — Iz akademičnih društev se je na inicijativo poljskega društva „Ognisko“ sestavil poseben odbor, kateremu je naloga, da storé vse potrebno, da pridobi dunajska univerza stolico za slovansko zgodovino. — Razven tega priredi vsako teh društev svoj koncert; vsako združuje svoje rojake v čitalnico in ima svojo knjižnico. — Konečno omeniti mi je s hvaležnostjo „Podporno društvo za slovenske velikišolce“, čegar delovanje je itak znano častitim čitateljem.

Dnevne novice.

(Národní volilni odbor) priporoča za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani častitim volilcem naslednje gospode kandidate:

1. Trgovcem I. in II. volilnega razreda, kateri dobé rudeče glasovnice:

Vaso Petričič, podžupan in trgovec v Ljubljani;
Karol Pollak, trgovec in posestnik v Ljubljani;
Av gust Skabernè, trgovec v Ljubljani.

2. Trgovcem III. volilnega razreda, kateri dobé višnjeve glasovnice:

Franc Omersa, trgovec in posestnik v Kranji;
Valentin Sušnik, župan in trgovec v Škofji Loki.

3. Obrtnikom II. volilnega razreda, kateri dobé bele glasovnice:

Janez Dogan, mizarški mojster v Ljubljani;
Anton Klein, deželni poslanec in solastnik tiskarne v Ljubljani;
Franc Kolman, steklar in posestnik v Ljubljani;
Josip Kušar, mlinar in posestnik v Ljubljani;
Dr. Josip Poklukar, deželni glavar in solastnik tiskarne v Ljubljani.

(Državnozbornske volitve.) Na prvem mestu danes objavljamo volilni oklic, katerega nam je doposlal pripravljalni volilni odbor. Jednak oklic bodo dobili tudi zaupni možje po deželi s prošnjo, naj pripravljalnemu odboru naznanijo primerne kandidate. Tem povodom opozarjamo rojake, naj ne poslušajo raznoterih govoric o kandidatih, katerih je že za vsak okraj po več. Tako n. pr. čujemo, da se za jeden sam okraj na Dolenjskem oglašá pet kandidatov. Jednako nesmiselne telegrame pošiljajo iz Ljubljane v dunajske liste. Poglavitna in vestna dolžnost zavednih narodnjakov po deželi bodi, skrbeti za to, da bodo izvoljeni sami značajni, zanesljivi in neomahljivi volilni možje. Druga naloga naša je, da se upremo vsaki novi kandidaturi katerega-koli uradnika. Dozdeva se nam namreč, da bode osrednja vlada v prihodnje nam še manj naklonjena in bode tem odločneje pritiskala na uradnike, da glasujejo v njenem smislu. A mi potrebujemo na Dunaju v vsakem oziru neodvisnih, v verskem in národnem oziru zanesljivih mož. Čujemo pa — koliko je resnice na tem, v trenutku ne vémo — da mislijo kandidirati trije okrajni sodniki. Vsa čast sicer njihovim osebam, a izpovemo naravnost, da bodemo z vsemi močmi delali proti uradniškim kandidaturam

iz gori navedenega vzroka. To našo izjavo naj blagovoli na znanje vzeti tudi volilni odbor, ki dolej ni še priporočil nobenih kandidatov, da se nam ne bode pozneje morda očitalo rušenje discipline.

(Umrli) je danes po noči v Kranji znani národní trgovec in posestnik g. Matej Pirc v 67. letu svoje starosti. Naj v miru počiva!

(Letošnji postni pastirski list) knezoškofa ljubljanskega, ki se ravnokar razpošilja, temeljito razpravlja jako časa primerno stvarno o svetosti prisege.

(Prezentovan) je dosedanji župnik svetogorski, čast. g. Ivan Piskar, za faro Št. Ožbalt.

(Premeščen) je čast. g. Anton Krainer, kapelan kočevski, v Koprivnik na Kočevskem.

(Preč. g. o. Evstahij Ozimek) praznoval bode na Svečnico dné 2. t. m. v tukajšnji frančiškanski cerkvi petdesetletnico svojih slovesnih samostanskih obljub. Jubilar je bil rojen 24. januarija 1817 v St. Vidu pri Zatičini, 25. septembra 1838 je stopil v red sv. Frančiška, slovesno obljubil 2. februarja 1841, mašnik bil posvečen 12. marca 1842. Po dokončanih študijah je prišel v Gorico, kjer je deloval na domačem učilišču nekoliko časa kot suplent za matematiko in fiziko in po skušnji kot pravi učitelj 43 dolgih let. Večina redovnih duhovnikov te provincije imenuje P. Evstahija svojega učenika. V tem času je tudi skozi 34 let bil duhovni vodnik milosrčnim sestram v Gorici, ki nikdar ne bodo pozabile duhovnih dobrot, ki so jih po njem prejemale. Leta 1868 je bil provincijal in tri leta gvardijan v Gorici, dvakrat definator, dvakrat kustos. Dné 6. maja 1884 zapusti Gorico. Želja njegova je bila namreč, da bi v starosti deloval samo v duhovnem pastirstvu. Zato se preseli v Ljubljano, kjer frančiškanski red oskrbuje obširno župnijo. Tukaj prav pridno pridiguje, goreče spoveduje, za bolnike ljubeznjivo skrbi in si v kratkem času pridobi ljubezen in spoštovanje vseh stanov. Ko umrje provincijal P. Bonaventura, izvoljen je vikarjem provincije in pri prvem kapitelju zopet provincijalom. Kot provincijal je bil ljubljén od podložnikov zlasti zaradi svoje ljubeznivosti in modrosti. Potem je bil še eno leto gvardjan ljubljanskega samostana, sedaj pa živi zopet svojemu pastirskemu poklicu. Njegove zasluge pripoznava cela provincija; dala mu je častno ime „Pater provinciae“. Gospod jubilar je še pri dobri moči; upati je, da mu Gospod Bog dá dočakati še zlate maše. Mi pa častimo slavne možé, bodisi stanú kateregakoli, in prosimo Očeta milosti, da živi in ohrani slavnega jubilarja še mnogo, mnogo let!

(Iz Istrije) se nam poroča, da je dné 28. t. m. umrl v Padeni č. g. Jožef Cvitko, kurat v pokoji. Rojen je bil dné 30. oktobra 1810 v Št. Jerneju na Dolenjskem, v mašnika posvečen dné 14. okt. 1842. Služboval je večinoma po Istriji, od l. 1887. je bival v pokoji v Padeni pri Piranu. N. v m. p.!

(Potres.) Iz Metlike in Radovice se nam poroča, da so večeraj zjutraj pred 6. uro čutili lahek potres.

(Mraza) imajo v Beli Krajini vsak dan po 10° R. Kolpa je na mnogih krajih premrznila, pri Podzemlji hodijo po ledu čez reko. — V „Obzoru“ čitamo, da je minoli teden neki trgovec iz Otočca gnal krdelo svinj, katere je mislil prodati na Reki in v sosesčini. V Ogulinu je hotel svoje blago odposlati po železnici. Med potjo ga pa na sredi polja dobi sneg, naredi se noč, a ž njo strašen mraz. Revez najde zavetišče v neki kolibi, kjer naredi ogenj, žival pa je ostala pod milim nebom. Zjutraj najde trgovec vse krdelo zmrzlo. Isto noč je tudi nekemu drugemu trgovcu poginilo mraza dvajset svinj.

(Slovensko gledališče.) V ponedeljek, dné 2. februarja se bode ponavljala znana šaljiva igra s petjem in godbo „Čevljar baron“. Iz posebne prijaznosti sodelujejo isti gospodje, kakor pri zadnji predstavi te igre.

(Slovenskega pevskega društva odbor) na Ptuji prosi vse svoje izvršujoče člane, da mu ali po poverjenikih društva ali pa sami naznanijo, kateri glas pojó. Razpošiljale se bodo namreč v kratkem note zadnjih dveh pesnij za letošnji koncert in ob tej priliki popraviše lahko, kar bi se ne bilo pri prvi pošiljavi prav ukrenilo. Posamič stanujoči člani dobé zdaj vse note tistega glasu, katerega pojó, isti poverjeniki pa, kateri so zadnje pošiljatev not prejeli, prejmejo

isto število glasov, kakor prej, ako ne izrazijo gledé tega predmeta posebnih želj.

(V Celji) je tamošnji „Deutscher Verein“ onidan imel svoje glavno zborovanje. Kakor „Wacht“ naznanja, je načelnik g. dr. Sajovic poročal o delovanju društva v minolem letu, spominjal volitve v občinsko zastopništvo v „Okolici Celje“, kjer je po dolgem pravljanju vendar-le se posrečilo, da je slovenski živelj prišel na vrh, govoril je o snovanju podružnice za „Südmark“, omenjal deželnozbornske volitve in pa ljudsko štetje. V odboru so za letos gg.: dr. Sajovic, načelnik, odborniki pa: Mathes, dr. Neckermann, Pallos, Julij Rakusch, knjigar Rasch in vrednik Ehrlich.

(V Mariboru) je zborovala tamošnja podružnica za „Germanenbund“. Namen tega društva obstoji v tem, da moralno podpira vsa nemška društva v mestu in njihova početja. Minolo leto bilo je 43 udov, ki so priložili znesek 16 gld. 80 kr., v blagajnici je preostalo 12 gld. 57 kr. V odboru za tekoče leto sedijo sledeči „nemški“ gospodje: doktor Glantschnigg, po domače „Kmeti prijatelj“, potem J. Lobis, R. Maresch, A. Serpp, J. Gasser, F. Wiltshke.

(Na Slatini) je Mollerjevo posestvo kupila dežela Štajarska.

(Društvo vojaških doslužencev v Celji) je, kakor tamošnji časnik piše, lani imelo premoženja 2341 gld. 14 kr. Pri občnem zboru se je načelnik imenoma spominjal dobrotnikov: gospé Bianke pl. Adamović Velenjske, potem zdravnikov, gg.: doktor Koševarja in dr. Premšaka v Celji, dr. Žizka v Vojniku, pa lekarnika Kupferšmida v Celji in drugih podpornikov društva. V odbor so izvoljeni gg.: V. Franzi, načelnik, Anton Murko, namestnik, odborniki: Bernard, Fasching, Gaber, Gersina, Gospodarič, Kralj, Lassmann, Plevčak, Sorglechner, Valentsehag. Pokrovitelj društvu je g. grof Mensdorff v Velenji.

(Mesto Idrija) šteje 438 hiš in 4910 prebivalcev.

(Čevljarska zadruga) ima zadružni zbor v nedeljo dné 15. februarija 1891. leta, ob 2. uri popoldne v mestni dvorani ljubljanski po sledečem vsposredu: 1. Nagovor načelnikov, 2. letno poročilo, 3. polaganje letnega računa, 4. proračun za 1891. leto, 5. posvetovanja in ukrepi o letni dokladi zadružnih članov, 6. predlog o predruženju § 10. točka a) zadružnih pravil, 7. volitev dveh odbornikov in enega namestnika v načelništvo, 8. posamezni predlogi.

(Opravljeni odbor podpiralne zaloge slovenskih vseučilišnikov) v Gradcu nam je doposlal naslednje poročilo: Desetič stopa odbor našega dobrodelnega zavoda pred slovensko občinstvo, da poroča častitim prijateljem in podpornikom naše vseučilišne mladeži, kako se je ravnalo in gospodarilo z njihovimi blagimi darovi. Izredne važnosti in koristi našega zavoda ni nam več natančneje poudarjati; na tem mestu bodi samo omenjeno, da je prav ta zavod v tujem mestu jedini, od katerega smé marljivi in ubožni slovenski vseučilišnik gotove in nagle podpore pričakovati. Naravnost smemo trditi, kar se dá dejanjski obilo dokazati, da bi moral že marsikateri nadepolni naš vseučilišnik učenju celó slovo dati, ako bi mu ne bilo v hudih gmotnih stiskah prišlo na pomoč naše društvo. Da pa društvo ne peša, marveč leto za letom uspešniše deluje, zahvaliti se mora izrednej darežljivosti preblagih svojih dobrotnikov, katerih število s potrebami prav tako leto za letom narašča. Skoro vsi dosedanji dobrotniki ostali so društvu zvesti in novi prihajajo, vsi jedini v blagem namenu, da lajšajo neugodne gmotne razmere vseučilišne mladeži naše, ki bode gotovo svoje dni zaslomba domovini in narodu svojemu. Da je stopilo v kolo podpornikov našega društva vnovič nekoliko vrlih rojakov, katerim je nekđaj delilo kolikor toliko podpore, navdaja nas s posebnim veseljem in zadoščenjem ter le želimo, da bi se jim pridružilo skoro obilo posnemovalcev. — Vsled ugodnih razmer zadnjih treh let bilo je moči v preteklem letu glavnici dodati 300 gld. v gotovini. Za to svoto pisem denarne vrednosti kupiti ni kazalo, kajti njih cena je zadnji čas previsoka za takov nakup. Vse imetje glavnice tedaj znaša 7200 gld. v pisemih denarne vrednosti in 300 gld. v gotovini. Čistih dohodkov z obrestmi vred je bilo 1038 gld. 13 kr., a s prejšnjega leta je ostalo v gotovini 444 gld. 91 kr., torej skupaj 1483 gld. 4 kr. Troški so znašali 898 gld. 66 kr. in gotovine je preostalo 584 gld. 38 kr., koja svota

je na račun prihodnjega leta v hranilnici na obresti shranjena. V hranilnici je tudi svota 300 gld., katera je bila po odborovem sklepu dodana glavnici v gotovini. Odbor je zboroval osemkrat in je rešil 71 (prejšnje leto 97) vloženih prošenj; odbiti ste bili 2, drugim 69. pa se je dovolila svota 573 gld. Najmanjša jednokratna podpora je bila 4 gld., največja pa 15 gld. Podpiranih je bilo 12 (prejšnje leto 19) slovenskih vseučilišnikov: 7 pravnikov in 5 medicincev. Modrosloveca mej prosileci to leto ni bilo nobenega. Po deželah jih je bilo 8 s Stajarskega, 3 so bili s Kranjskega in 1 je bil s Primorskega. Koroškega Slovenca, ki bi bil prosil podpore, to leto ni bilo nobenega in ga tudi ni bilo, ki bi bil na vseučilišni kot slušatelj vpisan. Vsem blagim posamnim dariteljem kakor vzlasti visokemu deželnemu zboru kranjskemu in štajarskemu ter slavnim posojilnicam v Celji, v Mariboru in v Ptuiju in kmetskej posojilnici ljubljanske okolice v Ljubljani izreka odbor v imenu revnih in podpore vrednih slovenskih vseučilišnikov iskreno in presrečno svojo zahvalo. Zahvaljujemo se prav tako slavnej tiskarni družbe sv. Mohorja, ki je tudi letos tiskala poročilo naše po najnižji ceni ter časopisom „Slovenec“, „Slov. Narod“ in „Südsteirische Post“, ki so drage volje vzprejemali šestkrat v letu društvena naznanila in s tem vsekako širili zanimanje za društvo in blage mu namene. — V opravljenem odboru so gg.: Dr. Gregorij Krek, c. kr. vseučilišni profesor, predsednik; niegov namestnik vseučilišni profesor dr. H. Bidermann, tajnik Bogomil Krek; odborniki: Fran Krančič, Anton Schwab, Jaroslav Žitek, Fr. Gestrin, M. Munih; namestniki: Josip Gallé, Hinko Šuklje, D. Bleiweis vitez Trsteniški.

(Národna čitalnica v Kamniku) priredi v ponedeljek dné 2. svečana t. l. veselico v spomin Valentina Vodnika. Vspored: 1. Prvikrat: „Putifarjeva žena“. Veseloigra v jednem dejanji. Poslovenil Vinko. 2. Prosta zabava. — Vstopnina navadna. Začetek ob 7. uri.

(Slovensko pevsko društvo „Slavec“) priredi na Svečnico v čitalnični restavraciji šaljiv večer. Vspored: 1. Smetana: Koračnica iz opere „Prodana nevesta“, svira vojaška godba. 3. Köck: „Tičnik“, ouvertura, svira godba. 4. Stegnar: „Kitajska“, šaljivi čveterospev. 5. Gleisner: „Friedenspalmen“, svira godba. 6. Alešovec: „Gospod, kmet in hudič“, komičen prizor. 7. Peters: „Potpouri slovanskih pesem“, svira godba. 8. „Kitajska podoknica s čajnim kotlom“, šaljivi zbor, proizvajajo peveci v kitajskih kostumih. 9. Neibig: „Pesem o najboljšem sodu“, svira godba. 10. „V naravi“, šaljivi moški zbor. 11. Michaelis: „Turska nočna straža“, svira godba. — Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za ude 20 kr., za neude 40 kr.

(Akad. društvu „Triglav“ v Gradcu) blagovolili so tekom letošnjega akademiškega leta poslati podpore naslednji gospodje: Bradaška, gimn. ravn. v p., 2 gld.; dr. Firbas v Brežicah 5 gld.; dr. Fr. Jurtela 5 gld.; major Komel pl. Sočebčan 1 gld., drd. iur. Podobnik 10 gld.; Fr. Premru, c. in kr. voj. kapelan, 5 gld.; dr. Karol Slane 5 gld.; Wretschko, trgovec v Gradcu, 5 gld. Bodi jim za to najprisrčnejša zahvala. — Obračamo se pa na tem mestu tudi do drugih slovenskih rodoljubov, da bi se spomnili „Triglava“, domačega društva na tujih tleh, ločenega od svoje domovine. Vsakdo, kateremu je količkaj znano velikomeško življenje, spoznal bode tudi veliko važnost, ki jo imajo dijaška društva; da so ona zares močna vez, ki varujejo dijaka, da se ne zgubi svojemu poklicu in narodu ter vtopi v valovih tujega življa; a pri vsem tem se le prerado prezre, koliko potrebuje društvo, ako hoče doseči svoj smoter, posebno gmotne podpore: mesečni doneski, ki jih velika večina le s težavo žrtvuje, komaj zadostujejo, da se poravnajo navadni najpotrebnejši troški. Kje pa so druge potrebe, katere ima in mora imeti akad. društvo, v katerem se naj vadi in pripravlja dijak za javno delovanje, ki ga čaka ob svojem času v domovini? S tem, da ga preskrbi z domačimi časniki in drugim potrebnim berilom, še društvo svoje naloge nikakor ni rešilo: ona ga naj vpelja tudi v življenje, da je spoznava s svojimi očmi in utrdi svoj značaj po svoji skušnji, svoji razsodbi: in kaj je za to prvi pogoj, pač ni treba še posebej poudarjati? In da iščemo v to svrhu najprej pri svojih bratih v domovini, nam tudi nikdo ne bode zameril. Svojim dozdanim podpornikom pa kličemo krepki: Živijo!

Telegrami.

Dunaj, 30. januarija. Povodom smrti cesarjeviča Rudolfa se poroča iz vseh krajev države, da so se vršile mnoge črne maše. Zvečer ob 1/2 6 je šla vdova Štefanija v kapaucinsko rakev in je ostala deset minut v tihi molitvi ob krsti cesarjevičevi. Popoldne je izročil ud nemškega poslanštva venec, katerega je v ta namen podaril nemški cesar.

Zagreb, 30. januarija. Stanje kardinala Mihalovića se je zelo poslabšalo. Vsak čas utegne umreti.

Rim, 31. januarija. Kardinal Cristofori je umrl. V prihodnjem konzistoriji bo naznanil papež imenovanje pomožnega škofa latinskega patrijarha v Jeruzalemu ter imenoval škofa na mesto apostolskega delegata za Perzijo.

Madrid, 31. januarija. Kraljica regentinja je zopet popolnem okrevala in vsprejela poročilo ministerskega predsednika.

Monakovo, 31. januarija. Cesaričinjavdova Štefanija se je pripeljala ob 3/4 7. uro ter ostane tri dni. Na kolodvoru jo je sprejel princ Leopold s soprogo.

Piccoli-jevo esenco za želodec
 prireja in razpošlja nje izdelovatelj lekarnar G. Piccoli v Ljubljani v zabojčkih po 12 in več steklenic. 1 steklenica 10 kr. (5)

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
30	7. u. zjut.	746.4	-14.8	brezv.	megla	0 00
	2. u. pop.	746.3	-8.4	sl. szap.	jasno	
	9. u. zveč.	747.6	-12.6	"	"	
Srednja temperatura		-11.9°, za -10.6° pod normalom.				

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

31. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	91 gld 65 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16% "	91 " 70 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108 " 70 "
Papirna renta, davka prosta	102 " 20 "
Akcije avstr.-ogerske banke	999 " — "
Kreditne akcije	307 " — "
Francoski napoleon.	9 " 03 "
Cesarski cekini	5 " 40 "
Nemške marke	56 " 02 1/2 "

Umrli so:

28. januarija. Katarina Saman, hišna posestnica, 94 let, Rimska cesta 5, marasmus.
 29. januarija. Marija Dolinar, kovačeva vdova, 37 let, Rečne ulice 6, mrzlica.

Tujci.

29. januarija.

Pri **Maliču**: Lehr in Wolf, potovalec, z Dunaja. — Schönberger, Weiss, Reich, trgovci, z Dunaja. — Grof Margheri, z Dolenskega. — Müller, trgovec, iz Kočevja. — Rubesch, stotnik, iz Splieta.
 Pri **Stonu**: Novak, Nagy, Semen, Walter, trgovci, z Dunaja. — Gwiner Eugen, Morawetz in Gorup, z Dunaja. — Masaratti, trgovec, iz Trsta. — Kuhn, potovalec, z Belgije. — Fragiaco, trgovec, iz Pulja. — Polandt, iz Jesenic. — Mayer, tovarnar, iz Gradca. — Seidl Alojzija iz Gradca.
 Pri **Južnem kolodvoru**: Kozjek, trgovec, z Dunaja. — Wökes, iz Ljubljane. — Resnožnik, posestnik, z Bleda. — Fritsch, inženir, s Stajarskega.

ima v II. številki nasledujo vsebino: 1. „František Ondříček“, slavni češki virtuoz na gosli. Sestavil dr. Fr. L. — 2. „P. Ladislav Hrovat“, c. kr. prof. v pokoji. Sp. F. H. — 3. „Sobica“. Zl. J. — ek. — 4. „Erazem Tattenbach“. Zaloigra. Piše Prokop. — 5. „Triolet“. Zl. M. O. — 6. „Gostačeva hči“. Piše T. — 7. „Na grobu Prešernovem“. Zl. A. M. — 8. „Florijan Škomljan“. Piše Martin Molek. — 9. „Oče naš“. Zl. M. O. — 10. „Podobe iz naroda“. I. „Nočni čuvaj“. Sp. Podgoričan. — 11. „Paperki staroslovenski“. Piše P. Ladislav. — 12. „Andrej Kačić-Miošić“, narodni hrvatski pesnik. Piše Fr. Kovačić. — 13. „Črtice iz zgodovine slikarstva, zlasti slovenskega“. Piše — i. — 14. „Porabne misli o slovenščini v govoru in pismu“. Piše F. S. Lekše. — 15. „Nekoliko iz indijskega bajeslovja“. Piše dr. K. Glaser. — 16. „Časnikarstvo poljsko (varšavsko)“. Piše Titus Sopodzko. — 17. „Domá in po svetu“. 18. „Slovstvo“, a) Slovensko, b) Hrvatsko, c) Češko, d) Poljsko, e) Rusko, f) Druga slovstva. — 19. Raznoterosti. — Slike: 1. „František Ondříček“. 2. „Na grobu Prešernovem“. 3. „Nočni čuvaj“. 4. „Vir Vipave“ („Pod skalo“). 5. „Švedi v Pragi“.

Potrjim sreem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti svojega preljubljenega soproga, oziroma očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Mateja Pirc-a,

trgovca in posestnika,

ki je danes ob 2 $\frac{1}{2}$ uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 67. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo de v ponedeljek, dné 2. februvarija, ob 4. uri popoldne.

Maše zadušnice brale se bodo v tukajšnji farni cerkvi.

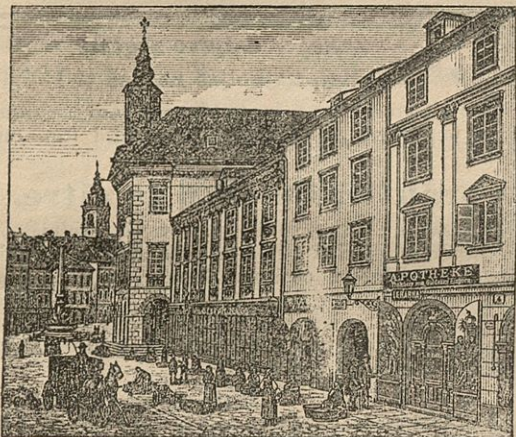
Predrazega ranjkega priporočamo v blag spomin in molitev.

V Kranji, dné 31. januvarija 1891.

Katarina Pirc, roj. Hartl, soproga. — Karol, Gustav Ciril in Metod Pirc, sinovi. — Ljudmila Verderber, roj. Pirc, Olga Pirc. hčeri. — Josip Verderber, zet. — Lucija Pirc, roj. Rodé, sinaha. — Ciril Pirc, vnuk. (1)

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse.

Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Frančišku“, (ob jednom kemična tovarna), V., Hundsturmstrasse 113. (3)

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, „pri zlatem levu“, VIII., Josefstädterstrasse 30.

Dunaj: Lekarna dr. Otona pl. Trnkóczy-ja, „pri Radetzkiju“, III., Radetzkypplatz 17.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Nepresegljivo za zobe

je

I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva **okrepčevajoče**, zabranjuje **gnjilobo** zob ter odstranjuje iz ust **neprijetni duh**. Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva **jako okrepčevajoče** ter ohranjuje zobe svetlo-bele, à 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došl mnogo zahvalnih pisem, ima vedn **sveži** v zalogi ter vsak dan po pošl pošilja

lekarna

Ubal pl. Trnkóczy

diplovani posestnik lekarne in kemik, poleg mestne hiše v Ljubljani.

Velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom priporočam podpisana svojo bogato zalogo **mnogovrstnega blaga za vsakoršno**

cerkveno obleko,

dalje krasno in trpežno izdelane

mašne plašče, pluvijale in dalmatike, bandera, zastave, baldahine in banderčke pred sv. R. Telesom.

Razno **blago za cerkveno perilo** istotako že **izgotovljeno**, kakor: **albe, korske srajčice, korporale** in raznovrstne **rutice** imam vedno v veliki izbiri v zalogi.

Naročila na **vezenje** izvršujem točno ter preskrbim **zameno, popravo** in **prenovljenje starega cerkvenega orodja**.

V zalogi imam tudi **pasarske cerkvene izdelke**, n. pr :

monštrance, svetilnice, križe, svečnike, kelihe, lestence itd.

ter izvršim naročila pošteno, točno in po mogoče nizkej ceni.

(10-7)

Velespoštovanjem

Ana Hofbauer v Ljubljani.

Št. 25343.

Razglas.

(3-1)

Občinski svét deželnega stolnega mesta Ljubljane je sklenil in magistratu naročil, da je razpisati nasledna službinska mesta na novo organizovane občinske **policijske straže**.

1. Službi dveh stražniških vodij z letno plačo 450 gld., stanarino 50 gld. in pravico do petletnih doklad po 20 gld.

2. Službi dveh detektivov z letno plačo 450 gld., stanarino 50 gld. in pravico do petletnih doklad po 20 gld.

3. Službe deset stražnikov I. vrste z letno plačo 400 gld., stanarino 40 gld. in pravico do petletnih doklad po 15 gld.

Te službe so vse **stalne**. Razpisane pa so poleg njih tudi še

4. službe štirindvajset stražnikov II. vrste, katere so **ali stalne ali začasne**. Stalno nameščen stražnik II. vrste ima pravico do letne plače 365 gld., do stanarine 40 gld. in do petletnih doklad po 10 gld. **Začasno** službujoč stražnik ima po 1 gld. mezde na dan.

Razen navedenih pripadnin gré vsakemu stražniku naturalna obleka in obutev, detektivoma pa po 50 gld. letnega pavšala za obleko.

Prošnje za te službe je vložiti pri podpisanem magistratu

do 28. februvarija letos.

Prošnjo, katera mora biti pravilno kolekovana z vsemi prilogami vred, spiši prosilec sam in ji prideni izkazila o starosti (krstni list), o trdnem zdravju, posebni sposobnosti za službo, znanji slovenskega in nemškega jezika v besedi in pismu (šolska spričevala), pa o dozdanjem vedenji in službovanji, oziroma poslovanji; vrhu tega bodi v prošnji povedano, je-li prosilec oženjem ali samec.

Dobro kvalifikovani bivši orožniki s potrebnimi svojstvi bi občini najbolj ugajali za stražniško službo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 28. januvarija 1891.

Župan: Grasselli, l. r.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Na prodaj je za nizko ceno dobro ohranjena, nepovarjena

železna blagajnica

v obliki skrinje,

pripadna za cerkvena oskrbníštva, gg. župnike, upravitelje itd.

Blagajnica je 80 cm dolga, 56 cm globoka in stranska širokost je 56 cm.

Cena se izvé in na ogled je postavljena blagajnica v delavnici ključarja Jos. Rebeke v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13. (4-4)

Vabilo na naročbo

S 1. februvarijem prične se nova naročba na

„SLOVENCA“,

h kateri najljudneje vabi

upravništvo.

Cena naročnini razvidi se na glavi lista, a na naročnike, ki se oglašajo, pa ne določijo naročnine, se ne ozira.

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustriran gospodarski list „Kmetovalec“ s prilogo „Vrtnar“, pošlje naj svoj naslov c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, katera mu določje **prvo številko brezplačno**, in iz katere more izprevideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (3)

Hranilno in posojilno društvo v Ptuij,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Bilanca za leto 1890.

Activa.

	gld.	kr.
Hiša vl. št. 346 Ptuj	16000	—
Inventar	585	06
Posojila 2514 zadrúžnikom	406124	26
Zaostale obresti od posojil	1593	46
Naloženi denar v hranilnicah	14100	—
Obresti od tega	270	23
V poštni hranilnici	248	61
Obresti pri poštni hranilnici	7	24
Vadij	565	—
Koleki in tiskovine	42	74
Gotovine v blagajnici dné 31. dec. 1890	4855	91

Pasiva.

	gld.	kr.	gld.	kr.
Glavni deleži od 2527 udov	2000	—	42739	82
Opravljeni deleži od 2527 udov	40739	82		
Hranilne vloge od 872 vložnikov	353419	29		
Kapitalizovane obresti od hranilnih vlog od 31. decembra 1890	13494	87	366914	16
Za l. 1891. predplačane obresti od posojil			4410	72
Neizplačana dividenda za prejšnja leta			1561	24
Splošni rezerv. fond 1. jan. 1890 gl 5424.—				
Vstopnina leta 1890	1058.—			
	6482	—		
Specijalni rezervni fond za slučajne zgube znaša 1. januvarija 1890	13376	—	19858	—
	19858	—		
in ker se je dal ostanek čistega dobička v znesku	5142	—		
vsled sklepa današnjega občnega zbora k pos. rezerv. fondu, iznašata oba rezerv. fonda vkup	25000	—	3908	57
Čisti dobiček leta 1890				
	444392	51	444392	51

NA PTUJI, dné 27. januvarija 1891.

(1)

Ravnateljstvo.

Piccolijeva esenca za želodec,

prirjena po lekarju **PICCOLI**-ju v Ljubljani, je želodec krepčujoče, telesno zaprtje in gliste odstranjujoče sredstvo; rabi se tudi uspešno proti **zlatej žili** (hemoroidam) ter urejuje s svojim razmehčujočim učinkom prebavljenje in sploh delovanje želodca. 1 steklenica velja 10 kr. Esenco za želodec pošilja izdelovatelj v zaboječih po 12 in več steklenic. Zaboječ po 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 stekl. (zaboječ 5 Kg.) velja gl. 5.26. Poštne troške plačajo naročniki. (60-21)

Zobozdravnik Schweiger

stanuje

hôtel „Stadt Wien“ (pri Maliču) št. 25 in 26, II. nadstropje.

Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 1/2 1. ure.

Najnovije iznajdbe in sredstva v zobozdravstvu. Najboljše plombe, po barvi zobem prikladne. (25)

Za vsa dela se jamči.

Ustanovljeno 1781. leta.

Zalogo najlepših grobnih spomenikov

ima

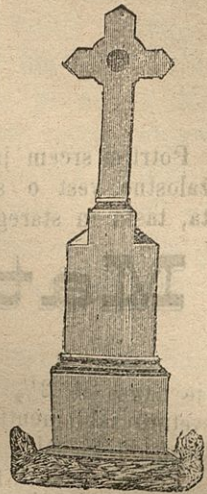
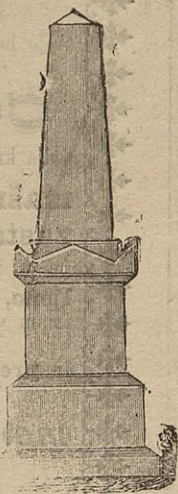
Eduard Hauser,

c. in kr. dvorni kamnoseški mojster,

Dunaj, IX., Spitalgasse št. 19.

Grobni nakit od granita, grobno omežje in grobne svetilnice itd. Naročila za izdelovanje rakev, prevažanje spomenikov in vsa v to stroko sodajoča naročila se hitro in najceneje izvršujejo.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

EDVARD ZBITEK,

izdelovatelj transparentne steklene mozajike v Olomou na Moravskem, priporoča

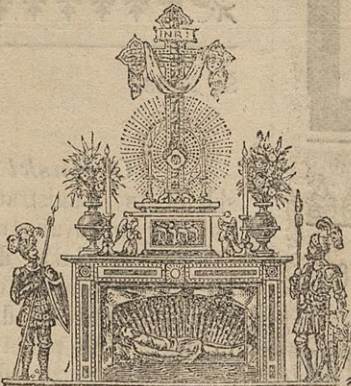
Božje grobove,

strogo obredne, v vseh velikostih ter posebno opozarja na Božje grobove, ki so napravljeni za manjše prostore ter se razpošiljajo celotni v dveh zabojih. — Ilustrovani in opisovalni cenilniki na zahtevanje zastoj in franko.

Predragi gospod! Božji grob smo hvala Bogu dné 19. m. m. nepohabljen dobili ter se neizrečeno veselim, da si smemo čestitati, kajti Božji grob je vsestranski vseč. Spoštovanjem bilježi

dr. Stefan,
konzistorijalni svetovalec in mestni župnik v Karloveih v Sirmiji, 2. dan aprila 1880.

Vše obrabljeni Božji grobovi se prenavljajo in ob letnem času snažijo (omijejo), da so enaki novim, ter preskrbe s petrolejevo razsvetljavo. (5-5)

Izišla je knjiga:

Izpovedanja TAXIL:

18 pol 8°.

bivšega

prostomisleca.

Cena 60 kr., po pošti 65 kr.

Dobiva se

v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Št. 1572.

Razglas.

(3-1)

Visoko c. kr. deželno predsedstvo v Ljubljani določilo je na podlagi Najvišjega patenta z dné 23. t. m., s katerim so razpisane

splošne nove volitve državnih poslancev,

za volitev poslancev mest in trgov

dan 5. marca letos.

Z ozirom na § 25 zakona z dne 2. aprila 1873, drž. zak. št. 41, se torej javno naznanja, da je imenik volilcev za volitev enega državnega poslanca, ki ga bo voliti deželnemu stolnemu mestu Ljubljani, že sestavljen in bo razgrnen od 3. do 10. februarja letos v pregled.

Ugovore zoper ta imenik vložiti je tukaj najpozneje do zadnjega prej določenega dneva t. j. do všteteja 10. februarja letos.

Volilne izkaznice poslane se bodo gospodom volilem na dom, tisti pa, katerim bi se iz katerega koli vzroka izkaznice vsaj 24 ur pred volitvenim dnevom ne vročile, naj se za-nje oglašé pri podpisnem mestnem magistratu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dné 28. januarja 1891.

!Svoji k svojim!

Priznano najboljšé in najcenejšé

čebelno-voščene sveče

priporoča

Oroslav Dolenc

v Ljubljani.

(10-10)

!Svoji k svojim!

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Zakaj v daijavo segati?

Glej, najboljšé najdeš tu!

Najprijetnejšo in najkoristnejšo zabavo ob prostem času in gotov vseh ponuja splošno kot najboljša ter za samouk kot jedina in popolnoma prikladna priznana, vsled tega tudi obče priljubljena poučna knjiga:

Temeljiti teoretiško-praktični učitelj za citre.

Metoda za podučevanje mladine in za samouk odraslih. Po najnovijih skušnjah in napredku na tem polju izvršeno delo. — Obširen pregled tega dela, obsejajoč 20 tiskanih strani z natankim popisom učne metode, učnim črtanjem, cenikom, kupnimi pogoji, notami, ilustracijami iz dela itd., dalje z mnogimi ocenami najodličnejših strokovnih in drugih časopisov, s priporočili in priznanji veščakov, pedagogov in samoukov od vseh strani, ki so tekom časa našo metodo praktično skušali na drugih in samem sebi, pošilja se na zahtevo brezplačno in poštine prosto. — Naročena dopisnica naj se pošlje z naslovom:

(1)

Josip Sorg v Zagrebu.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 30. junija 1890	frankov	111.610.613
Letni dohodki premij in obresti dné 30. junija 1890	„	20.084.349
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanka (1848)	„	234.804.082
V zadnji dvanajstmesečni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka skupni znesek vloženih ponudb	„	55.985.275
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno	„	1.666.812.555

glavni zastop v Ljubljani

(12-2)

pri

Gvidu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3 b.

Št. 1713.

Razglas.

(3-2)

V ponedeljek, 26. dan t. m., poginil je pri tukajšnjem konjaču domači, njemu v opazovanje izročeni pes, in sekcija je dokazala, da je bil stekel.

Vsled tega se na podlagi postave z dné 29. februarja 1880. leta, drž. zak. št. 35, od današnjega dneva počeni

trimesečna pasja kontumac

za celo mesto vpelje, in določa, da smejo psi v tem času le s trdno torbo, ki grizenje popolno zabranjuje, okoli letati, ali pa se morajo zunaj hiše voditi na vrvi.

Psi, ki bodo prosto brez torbe, ali s torbo napravljeno samo iz mehkega usnja, ki grizenja ne zabranjuje, okoli letati, bodo se polovili in pokončali, proti nemarnim lastnikom pa se bo postopalo po dotičnih postavnih določbah.

Ob jednem se omenja, da bode postavne varstvene naredbe za 4 kilometre daleč okolu mesta vpeljalo c. kr. okrajno glavarstvo ljubljansko.

Mestni magistrat ljubljanski,

dné 28. januarja 1891.